

ת"פ 8520/12/20 - מדינת ישראל נגד אורן רחבי

בית משפט השלום בכפר סבא
ת"פ 8520-12-20 מדינת ישראל נ' רחבי
לפני כבוד השופטת אילה אורן
המאשימה
מדינת ישראל
נגד
אורן רחבי
הנאשם

גזר דין

תמצית הכרעת הדין

1. הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירות תקיפה חבלנית ואיומים, לפי סעיפים 380 ו- 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

2. בהכרעת הדין מיום 5.4.2022 נקבע בתמצית כי הנאשם עבד כקבלן שיפוצים בבית ברעננה (להלן: "הבית"), ומר יוסף נעים (להלן: "המתלונן") התקין במקום פרקט, ונשכר ישירות על ידי בעלת הבית. בבוקר 4.2.2020 התגלע ויכוח בין המתלונן ואחד מעובדיו של הנאשם, שמיאן לאפשר למתלונן להשתמש בשק לפינוי אשפה - בלה, שהיה שייך לנאשם. לאחר שקיבל דיווח על כך מאחד מעובדיו, הגיע הנאשם אל הבית, פנה למתלונן שהיה רכון בהתקנת פרקט במרתף הבית, והבהיר לו כי הוא אוסר עליו להשתמש בציוד שלו. בתגובה סינן המתלונן קללה לעבר הנאשם. אז תקף הנאשם את המתלונן במהלומות חוזרות בפניו, וגרם לו לחבלות. עובדיו של הנאשם רצו אל המרתף והפרידו בין השניים, אז עזב המתלונן את הבית, הלך לבניין סמוך, והזעיק את המשטרה. הנאשם הלך בעקבות המתלונן ואיים עליו באומרו **"אם תזמין משטרה אני אשחט אותך"**. כתוצאה ממעשיו של הנאשם חש המתלונן בסחרחורת וכאבי ראש, ונגרמו לו חבלות בדמות דימום ונפיחות באף, חתך עם דימום פעיל מעל עין שמאל, אדמומיות ונפיחות במצח, שריטות בצוואר ובפנים, המטומה באפרכסת אוזן שמאל, ונפיחות קלה.

עתירת המאשימה למאסר בפועל בהעדר אזהרה בכתב האישום ולאחר סירוב הנאשם להסדר מותנה

3. בפתח הדיון מיום 9.5.2022 הודיעה המאשימה, **לראשונה**, על כוונתה לעתור לעונש מאסר בפועל שירוצה בעבודות שירות, חרף זאת שלא צוינה אזהרה על כך בכתב האישום. ב"כ המאשימה טענה כי עמדת המאשימה לעונש נשקלה מחדש לאחר הכרעת הדין, נוכח הנסיבות החמורות של מעשי הנאשם שהתבררו במשפט.

4. ב"כ הנאשם, שהופתעה מעתירת המאשימה לעונש ומעיתויה, התנגדה לה בכל תוקף, והפנתה להוראת החוק הרלוונטית המחייבת את המאשימה להודיע על כוונתה לעתור למאסר עם הגשת כתב האישום. על מנת שתונח לפני התמונה במלואה בטרם גזירת העונש, נדחה הדיון לשם קבלת חוות דעת מאת הממונה על עבודות

השירות ושמיעת טיעונים לעונש. בד בבד הותר לב"כ הנאשם להעלות בשנית את טיעוניה בנוגע לעתירתה המפתיעה של המאשימה לעונש, כדבעי.

5. בפתח דיון הטיעונים לעונש, שבה ב"כ הנאשם עו"ד מירב נוסבוים על עתירתה שלא לאפשר למאשימה לטעון לעונש מאסר בעבודות שירות והפנתה למספר טעמים: ראשית, נטען כי הודעת המאשימה על עתירתה למאסר בפועל מקפלת בתוכה "בקשה לתיקון כתב אישום", וזאת אין להתיר בשלב זה שלאחר הכרעת הדין. בתמיכה לטענתה הפנתה לשתי החלטות של בתי משפט השלום (ת"פ (רחובות) 43651-12-20 **מדינת ישראל נ' פלוני** (20.6.2022) ות"פ (רמלה) 33711-12-17 **מדינת ישראל נ' רובל** (14.2.2019)); שנית, נטען כי החובה החלה על המאשימה להצהיר על כוונתה לעתור למאסר בפועל כעולה מסעיף 15 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: "החסד"פ") היא חובה מהותית היוצרת ציפייה והסתמכות מצד הנאשם, וכי הפסיקה אליה הפנתה המאשימה בטיעוניה (אליה אתייחס בהמשך) דנה במקרים בהם עיתוי הודעת המאשימה היה מוקדם בהרבה מענייניו; שלישית, נטען כי מעת שהוצע לנאשם הסדר מותנה המאשימה מנועה לטעון לעונש מאסר, כמצוות סעיף 67ז(ה) לחסד"פ, אלא אם התגלה "מידע חדש", וכזה לא הוכח.

6. אשר לחובת האזהרה בכתב האישום, טענה ב"כ המאשימה עו"ד חן שפירא, כי הפסיקה אליה הפנתה ההגנה מאת בתי משפט השלום אינה מחייבת או מנחה. לעניין זה הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקת בית המשפט העליון בה נקבע כי הצהרת המאשימה לעתירתה לעונש מאסר נועדה להזהיר את הנאשם כדי שיכלכל את צעדיו בנוגע לייצוגו על ידי עורך דין, בעוד שכאן היה הנאשם מיוצג לכל אורך המשפט. ובנוגע למניעות החלה על המאשימה לטעון לעונש מאסר לאחר שהנאשם סירב להסדר מותנה, נטען כי חל הסייג הקבוע בהוראת החוק משום שנסיונות חדשות נלמדו מעדות המתלונן ביחס לחומרת האלימות שחוזה ותחושותיו, למשל כשסיפר שהוא הרגיש כמו "תרנגול שחוט".

7. בתשובה טענה ב"כ הנאשם כי המתלונן חזר על דבריו בהודעותיו במשטרה, לרבות השימוש בביטוי "אני צורח כמו תרנגול" (כעולה מהודעתו **נ' 2** ש' 20), ואין בכך כל חדש, ומה גם שלא בכל עת שישמע בית המשפט הוכחות ניתן יהיה לומר כי התגלה "מידע חדש". ובנוגע לסמכות בית המשפט לגזור על הנאשם עונש בהתאם לשיקול דעתו, נטען כי חלה ההלכה שנקבעה מימים ימימה לפיה "**בית המשפט לא ישים עצמו קטגור יותר מהקטגור**" (והפנתה בטיעוניה לע"פ 532/71 **בחמוצקי נ' מדינת ישראל**, פ"ד כו(1) 543, 549 (1972) (להלן: "הלכת בחמוצקי"); ת"פ (ראשל"צ) 15467-10-17 **מדינת ישראל נ' אל עפיפי ואח'** (2.1.2019); ת"פ (י"ם) 9284-12-16 **מדינת ישראל נ' פהימה** (26.12.2018)).

בתום שמיעת טענות אלו השמיעו הצדדים טענותיהם לעניין העונש.

טיעוני הצדדים לעונש

8. ב"כ המאשימה הגישה את רישומו הפלילי של הנאשם, הפנתה לנסיבות האירוע, לחבלות ולתחושותיו הקשות של המתלונן, הפנתה לפסיקה לעונש (אליה אתייחס בהמשך), וטענה כי מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר בעבודות שירות ועד 15 חודשי מאסר בפועל. לעניין העונש נטען שיש לתת את הדעת לעובדה כי הנאשם לא הודה במיוחס לו, לא הביע כל חרטה או אמפתיה כלפי המתלונן, ולכן יש להשית עליו עונש מאסר בשליש התחתון של המתחם, לצד ענישה נלווית של מאסר מותנה, קנס ופיצוי למתלונן.

9. ב"כ הנאשם טענה כי המאשימה מלכתחילה לא סברה שעניין לנו בתיק חמור, אחרת לא הייתה מציעה

לסיימו בהסדר מותנה, והיות שדבר לא התחדש במהלך המשפט, למעט כפירתו של הנאשם במיוחס לו שממילא אינה משמשת נגדו, המאשימה מנועה מלטעון למאסר.

10. אשר למעשים בהם הורשע הנאשם טענה באת כוחו, כי מדובר באירוע ספונטני שלא קדם לו תכנון, החבלות שטחיות, והרקע להם היה התנהגותו המתגרה של המתלונן. לפיכך נטען כי רצפת מתחם העונש ההולם היא מאסר מותנה, והפנתה לפסיקה בתמיכה לטיעוניה (אליה אתייחס בהמשך).

11. אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, הפנתה ב"כ הנאשם לגילו, למצבו המשפחתי, ולמצבו הכלכלי שהידרדר ונטען שהוא מתמודד עם חובות של כ- 400,000 ₪ לבנקים (והפנתה לאסמכתאות), וכי הוא שכר שירותיו של עורך דין כדי שסייע לו בהליך חדלות פירעון. בנוגע לעברו הפלילי של הנאשם, נטען כי מדובר בעבר ישן שאין ליתן לו משקל. לפיכך עתרה ההגנה להשית על הנאשם עונש בתחתית מתחם הענישה, שלא יכלול רכיב כספי עקב מצבו האישי-כלכלי.

12. הנאשם בדברו האחרון הביע צער "על כל העניין", טען כי מזה שנים שהוא לא היה בסיטואציה מסוג זה, וכי הוא רצה למנוע הידרדרות של המתח (שהיה בין המתלונן ועובדיו, הערה שלי א.א.) והסתבך בעצמו, ולכן הוא למד מכך לא להתערב במקרים דומים, אלא לסגת. הנאשם ביקש שהעונש לא יפגע בכלכלתו, עקב מצבו הקשה.

דין והכרעה

עתירת המאשימה למאסר בפועל

13. ראשית אתייחס לטענת ב"כ הנאשם כי המאשימה הייתה מנועה מלטעון לעונש מאסר בפועל, משום שאת עתירתה העלתה לראשונה לאחר הכרעת הדין, ומבלי שהצהירה על כוונתה בכתב האישום, בניגוד להוראת סעיף 15א לחסד"פ, שזהו לשונו:

"15א. (א)(1) סבר תובע כי קיימת אפשרות שיבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל אם יורשע, יודיע על כך התובע לבית המשפט במועד הגשת כתב האישום או במועד אחר לפני תחילת המשפט.
(2) מסר התובע לבית משפט הודעה כאמור בפסקה (1), יודיע על כך בית המשפט לנאשם ולסניגוריה הציבורית.
(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א)(1), לא מסר התובע הודעה כאמור באותו סעיף קטן לפני תחילת המשפט, וסבר התובע, לאחר תחילת המשפט, כי נתגלו נסיבות חדשות או נמצאו טעמים אחרים המצדיקים, לדעתו, לבקש מבית המשפט להטיל על נאשם עונש מאסר בפועל, יודיע על כך התובע לבית המשפט ולנאשם בהזדמנות הראשונה.
(ג) מסר התובע הודעה לפי הוראות סעיף זה, ימונה לנאשם שאינו מיוצג, סניגור.
[...]

15ב. לא יטיל בית משפט עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג; הוראה זו לא תחול על נאשם שייצוגו הופסק ברשות בית המשפט לפי הוראות סעיף 17."

14. הצדק עם ב"כ הנאשם כי חלה חובה על המאשימה להודיע על כוונתה לעתור לעונש של מאסר בפועל, כבר עם הגשת כתב האישום או סמוך אחר כך בטרם החל המשפט. זו דרך המלך שנקבעה בסעיף 15א(א)(1) לחסד"פ. משלא עשתה כן המאשימה במקרה דנן, הרי שמן הרגע שסברה כי השתנו הנסיבות ובכוונתה לעתור למאסר, היה עליה להודיע על כך לב"כ הנאשם ולבית המשפט בהזדמנות הראשונה, בהתאם לחובה שנקבעה בסעיף 15א(ב) לחסד"פ. ואולם, איני מקבלת את טיעוני ההגנה כי שעה שהמאשימה לא מילאה את חובתה משמעות הדבר מניה וביה, כי היא "מושתקת" מלטעון לעונש מאסר בפועל.

15. בית המשפט העליון נדרש לסוגיה זו וקבע כי מטרתו של סעיף 15א לחסד"פ היא להודיע לנאשם על הסיכון שיוטל עליו מאסר בפועל, כדי שישקול את **ייצוגו** על ידי עורך דין ויוכל להתגונן כראוי בהליך הפלילי נגדו, ובשים לב להוראת סעיף 15ב לחסד"פ המורה כי בית המשפט לא יטיל על נאשם שאינו מיוצג עונש מאסר בפועל. יפים לענייננו דברי כב' השופט א' רובינשטיין (כתוארו אז) ברע"פ 8058/12 **אבו לבן נ' מדינת ישראל** (12.11.2012):

"תכליתה של החובה הקבועה בסעיף היא בראש וראשונה להבטיח את זכותו של נאשם לייצוג. תכלית זו נלמדת מן האיסור העקרוני הקבוע בסעיף 15ב, שלפיו "לא יטיל בית משפט עונש מאסר בפועל על נאשם שאינו מיוצג", ומסעיף 15א(ג) הקובע כי "מסר התובע הודעה לפי הוראות סעיף זה, ימונה לנאשם שאינו מיוצג, סניגור". כלומר, הדברים מתקנים לשאלת הייצוג. ונזכיר כבר כאן, כי בענייננו היה המבקש מיוצג כדבעי לאורך כל הדרך".

על דברים דומים חזר בית המשפט העליון גם ברע"פ 5184/15 **קניימר נ' מדינת ישראל** (27.7.2015); ברע"פ 9698/17 **בכריה נ' מדינת ישראל** (22.1.2018), וברע"פ 5412/18 **חשב נ' מדינת ישראל** (18.7.2018).

16. בענייננו, בשים לב כי הנאשם היה מיוצג לכל אורך המשפט על ידי באת כוחו, עוה"ד מירב נוסבוים מטעם הסנגוריה הציבורית, הלכה למעשה, התמלאה תכליתו של סעיף 15א לחסד"פ.

17. ובנוגע לטענתה הנוספת של ב"כ הנאשם, אומר בענווה כי איני שותפה לדעה כי הצהרת המאשימה בעל-פה על כוונתה לעתור למאסר בפועל מהווה **"בקשה לתיקון של כתב האישום"**, כפי שנקבע בשתי החלטות מאת בתי משפט השלום אליהן הפנתה ההגנה לעיל. סעיף 85 לחסד"פ קבע מה יכול **"כתב אישום"**, עמד על כל תג ותג בו, אך **לא קבע כי הצהרת המאשימה למאסר** תהא חלק אינטגרלי מכתב האישום, וזה לשונו:

"85. כתב אישום יכיל -

- (1) שם בית המשפט שאליו הוא מוגש;**
- (2) ציון מדינת ישראל כמאשים או שם הקובל ומענו;**
- (3) שם הנאשם ומענו;**
- (4) תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לבררם;**

(5) ציון הוראות החיקוק שלפיו מואשם הנאשם;

(6) שמות עדי התביעה".

זאת ועוד, סעיף 15א לחסד"פ (שהתוסף בתיקון מס' 49[1] משנת 2006) **לא שינה** את הוראת סעיף 85, ויתרה מזו, לא הורה למאשימה למסור הצהרתה בכתב **על גבי כתב האישום** דווקא. ודוק, מדיניות המאשימה לפיה דרך כלל היא מצהירה על כוונתה לשקול עתירה למאסר בפועל כבר בהודעה בכתב האישום, כעולה מהנחיית פרקליט המדינה 3.13 "חובת תובע להודיע על כוונה לעתור לעונש מאסר בפועל" מיום 19.7.2018, אינה מובילה למסקנה שמבקשת ההגנה ללמוד, דהיינו, כי הצהרה מאוחרת של המאשימה מהווה "**בקשה לתיקון כתב אישום**".

18. ובנוגע לטענתה השלישית של ההגנה כי המאשימה הייתה מנועה מלטעון לעונש מאסר בפועל לאחר שהוצע לנאשם הסדר מותנה, נקבע בסעיף 67ז(ה) לחסד"פ:

"67ז(ה) הועמד חשוד לדין לאחר שהוצע לו הסדר או לאחר שנחתם עמו הסדר, לא יבקש התובע להטיל עליו עונש של מאסר בפועל, אלא אם כן הובא לידיעת התובע מידע חדש; בקשה כאמור תהיה באישור של תובע בכיר".

אומר כי בחיפוש במאגרים המשפטיים לא נמצאה פסיקה שבחנה את השאלה מהו "מידע חדש" בהקשר זה. המאשימה טענה כי שמיעת עדות המתלונן בבית המשפט, אף שחזר על גרסאותיו במשטרה, שפכה אור על נסיבות האירוע וחיידה את חומרתו. ואכן, מטבע הדברים, ניהול משפט וקביעות עובדתיות וערכיות בהכרעת דין צובעות בצבעים "חיים" את האמור עלי כתב אישום, ומטבע הדברים משפיעות על גיבוש עמדת המאשימה לעונש. ואולם, ספק רב בעיניי אם בכך יש "**מידע חדש**" כדרישת הדין, שעה שהמתלונן, כבעניינו, חזר בעדותו על גרסאותיו במשטרה, לרבות בנוגע לתיאור תחושותיו, החבלות שנגרמו לו והפגיעה בדימויו העצמי. לפיכך, אני סבורה שהצדק עם ב"כ הנאשם כי ההצעה לסיום ההליך בהסדר מותנה מצד המאשימה, בהעדר כל מידע חדש, מנעה מהמאשימה לטעון למאסר בפועל.

19. לאחר שבחנו את חובות המאשימה, סמכויותיה ומניעויותיה בהתייחס לעתירתה לעונש כאן, נזכיר משוכלות ראשונים, **שהם העיקר**: הסמכות לגזור את הדין על נאשם מסורה לעולם לבית המשפט. לצד הסמכות, רובצים החובה והאחריות כולם על כתפי בית המשפט. כך נכון אפילו במקום שהצדדים הגיעו להסדר טיעון "סגור" הכולל הסכמה לעונש. כידוע, הסכמת הצדדים במקרה כזה אינה מחייבת את בית המשפט, וממילא הוא אינו כבול בהסדר הטיעון ומוסמך לסטות ממנו ככל שמצא שהוא אינו עומד ב"מבחן האיזון" (ע"פ 2021/17 **מצגר נ' מדינת ישראל** (30.4.2017); ע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פ"ד נז(1) 57 (2002)).

20. מנגד, כפי שטענה ב"כ הנאשם, כלל נקוט הוא כי בית המשפט לא ישים עצמו "יותר קטגור מהקטגור" ויחמיר בעונשו של נאשם מעבר לעתירת המאשימה. ואולם, אין בכך כדי למנוע מבית המשפט, במקרים החריגים, לסטות לחומרה מהעונש שעתרה המאשימה. יפים לעניינו דברי כב' השופט נ' הנדל (כתוארו אז) בע"פ 4195/21 **פלוני נ' מדינת ישראל** (27.7.2021):

"ככלל אל לו לבית המשפט להחמיר בעונשו של נאשם יותר מן העונש שמבקשת התביעה. יחד עם זאת, קיימת הכרה גם בקיומם של חריגים - מקרים שבהם העונש שלו טוענת התביעה אינו מבטא במידה מספקת את חומרת המקרה על נסיבותיו. כפי שקבעתי בעניין אחר: 'אף שמקובל עלי כי ככלל אל לבית המשפט להיות יותר קטגור מהקטגור, ולהחמיר בעונש מעבר לעמדת התביעה - קיומו של כלל מכיל בתוכו את מסלולו של היוצא מן הכלל במקרה המתאים' (ע"פ 5611/14 אבו עוואד נ' מדינת ישראל (08.05.2016)). כמובן, על בית המשפט להיות מודע לפער בין העונש שנגזר לעונש שביקשה התביעה, ולנמק מדוע לא קיבל את עמדת התביעה. הנה כי כן, לבתי המשפט סמכות לסטות מהעונש שלו עתרה התביעה, אך עליו לעמוד בחובת ההנמקה".

21. אשר על כן, בהתאם לכללי הבניית שיקול הדעת בענישה אבחן את העונש שיש לגזור על הנאשם, לאחר שקבעתי כי המאשימה הייתה מנועה מלטעון לעונש מאסר בפועל.

גזירת העונש

22. העיקרון המנחה בגזירת הדין הוא קיומו של יחס הולם בין חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם בנסיבותיהן ומידת אשמתו, לבין סוג העונש ומידתו. בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, במלאכת גזרת הדין על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם, בהתחשב בחומרת הפגיעה בערכים המוגנים ובמדיניות הענישה הנוהגת, ולגזור את עונשו בתוך המתחם, בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בעבירה ובהן נסיבותיו האישיות.

קביעת מתחם העונש ההולם

23. הערכים המוגנים בהם פגע הנאשם במעשיו הם שלמות גופו, ביטחונו האישי ושלוות נפשו של המתלונן.

24. בחינת הענישה הנוהגת בעבירות תקיפה חבלנית מלמדת על מנעד רחב החל ממאסר על תנאי וכלה במאסרים בפועל, אפנה פסיקה רלוונטית לענייננו בשינויים המחוייבים לחומרה וקולה:

א. ברע"פ 7645/20 כהן נ' מדינת ישראל (18.11.2020) (פסיקה מטעם המאשימה), נדחתה בקשת רשות ערעור שהגיש נאשם שהורשע בעבירת איומים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בכך שבעת נסיעה באוטובוס בעקבות בקשתו של המתלונן כי הוא ינמיך את קולו איים עליו הנאשם "לאנוס" אותו, קילל, בעט בו ואז דחף אותו, חנק אותו והכה בפניו. כתוצאה מכך נגרמו למתלונן דימום ונפיחות בפניו, חבלות יבשות ופצע בחלק הפנימי של השפה. נקבע מתחם ענישה הנע ממאסר בפועל בדרך של עבודות שירות לבין 10 חודשי מאסר בפועל מאחורי סורג וברית. בהיות הנאשם בעל פלילי עם מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים נגדו ותסקיר שירות המבחן שעמד על קושי לווסת דחפיו, השית עליו בית המשפט מאסר למשך 7 חודשים ויום, והפעיל את המאסרים המותנים כך שה"כ נדון הנאשם ל- 12 חודשי מאסר בפועל. ערעור שהגישה המדינה על קולת העונש התקבל, עונש המאסר הוחמר ל- 15 חודשים

והמאסרים המותנים הופעלו במצטבר, כשה"כ נדון הנאשם ל- 27 חודשי מאסר בפועל. בקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם נדחתה.

ב. ברע"פ 8388/19 **שלאעטה נ' מדינת ישראל** (18.12.2019), נדון נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בעבירות תקיפה חבלנית, נהיגה בזמן פסילה וללא ביטוח בכך שבמהלך נסיעה ברכב התווכח עם המתלונן, שנהג ברכב אחר, קילל אותו, פתח את דלת רכבו, משך אותו מהרכב, הכה אותו באגרופים בראשו, דחף אותו עד שנפל ובעט בו בעודו שכוב על הרצפה. כתוצאה ממעשיו נגרמו למתלונן חבלות בגופו ונזק למשקפיו ולמכשיר הטלפון שלו, והוא נזקק לטיפול רפואי. בית המשפט השלום קבע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר בפועל ל-12 חודשים, וגזר על הנאשם 8 חודשי מאסר. עונש מאסר מותנה למשך 7 חודשים הופעל בחופף ובמצטבר כך ששה"כ הושתו על הנאשם מאסר למשך 10 חודשים לצד ענישה נלווית. ערעור ובקשת רשות ערעור שהגיש הנאשם על חומרת העונש נדחו תוך שצוין שהעונש מקל ואינו מצדיק התערבות.

ג. ברע"פ 1220/17 **קויאל נ' מדינת ישראל** (29.4.2018), נדון נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בעבירות תקיפה חבלנית ואיומים, בכך שתקף את המתלונן שהגיע למספרה שלו והיכה אותו בפניו. אז רדף הנאשם אחרי המתלונן ואיים עליו שידקור אותו אם הוא יתקשר למשטרה. בעקבות התקיפה נגרמו למתלונן המטומה בעפעף, קרע בשפה העליונה ושפתיו התנפחו. בית המשפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ועד 12 חודשי מאסר בפועל, והורה על חידוש המאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגד הנאשם לאור תסקיר חיובי מאת שירות המבחן שעמד על כך שהנאשם מצוי בתחילת הליך טיפולי. ערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב על קולת העונש התקבל, ובית המשפט המחוזי נתן דעתו לעברו הפלילי המכביד של הנאשם שכלל הרשעות בתחום האלימות, וריצוי עונשי מאסר, קבע כי מתחם העונש ההולם היה צריך להתחיל במספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשים, גזר על הנאשם 8 חודשי מאסר. עונש מאסר מותנה למשך 12 חודשים הופעל בחופף, כך ששה"כ הושתו על הנאשם 12 חודשי מאסר בפועל. בקשה לרשות ערעור פלילי שהגיש הנאשם נדחתה.

ד. ברע"פ 1402/15 **טלי נ' מדינת ישראל** (4.3.2015) (פסיקה מטעם ההגנה), נדון נאשם שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בכך שלאחר התנגשות בין כלי הרכב של הנאשם והמתלוננת, התגלע ויכוח ביניהם במהלכו מנעה המתלוננת מהנאשם לעזוב את המקום. אז תפס הנאשם בזרועה, שנחבלה והדף אותה ואת חתנה, שניסה לעזור. בית המשפט השלום בתל אביב גזר על הנאשם עונש מאסר מותנה, וענישה נלווית. ערעור ובקשה לרשות ערעור שהגיש הנאשם על הכרעת הדין וגזר הדין נדחו.

ה. בעפ"ג (י-ם) 23901-11-16 **אלפסי נ' מדינת ישראל** (27.3.2017) (הוגש על ידי ההגנה) נדון נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה חבלנית בכך שבעת שהמתלונן שהיה על אופנוע עצר בכביש מאחורי אופנוע, ירד מהאופנוע עליו רכב ונגח בפניו של המתלונן כשקסדה לראשו של הנאשם. בעקבות כך נגרם למתלונן חתך באף שהצריך הדבקה. בית המשפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין

מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר שיכול ירוצה בעבודות שירות וגזר על הנאשם מאסר מותנה, 140 שעות לתועלת הציבור ופיצוי למתלונן. בין היתר, התחשב בית המשפט בגילו הצעיר של הנאשם, הודיית והאחריות שנטל על מעשיו, והמלצת תסקיר שירות המבחן לבטל את הרשעתו לצד חומרת העבירה, הנזק למתלונן ולערך המוגן.

ו. בעפ"ג (מרכז-לוד) 5170-07-20 **גולברג נ' מדינת ישראל** (28.2.2021), נדון נאשם שהורשע על פי הודאתו בעבירה של תקיפה הגורמת חבלה של ממש בגין אירוע בחניון בו הנאשם רצה לפרוק סחורה מרכבו והמתלונן, שעבד כמאבטח במקום ביקש ממנו להזיז את רכבו. בין השניים התפתח ויכוח במהלכו הכה הנאשם את המתלונן וזה השיב לו, דחף אותו ואחז בפניו, ואילו הנאשם נתן למתלונן בעיטות ואגרופים בפניו עד שהמתלונן התמוטט על הרצפה. בעקבות האירוע נגרם למתלונן שפשוף בקרקפת ורגישות בלסת ואילו לנאשם נגרם סימן אדום בצווארו ומשקפיו נשברו. בית משפט השלום בראשון לציון קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 3 חודשי מאסר שיכול ירוצה בעבודות שירות לבין 12 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם 3 חודשי מאסר בהיותו נעדר עבר פלילי, ובשל נסיבות חייו המורכבות והמלצת שירות המבחן לבטל את הרשעתו. ערעור שהגיש הנאשם התקבל חלקית ועונשו הומר לשלושה חודשי מאסר בעבודות שירות, נוכח קבלת תסקיר חיובי נוסף, המלצה מאת הממונה על עבודות השירות והסכמת המשיבה שלא יוחמר עונשו של הנאשם על אף שכבר לא מדובר במאסר מאחורי סורג וברית. בית המשפט המחוזי עמד על כך שהעונש שניתן על ידי בית משפט השלום היה ראוי.

ז. בע"פ (מרכז-לוד) 24135-02-19 **שפיצר נ' מדינת ישראל** (23.9.2019), נאשם שהורשע בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש והיזק לרכוש בזדון וזוכה בהסכמה מעבירה של כליאת שווא לאחר שהגיע למשרדו של המתלונן שהיה חייב לו כספים, צעק, הביא לניפוץ מחשב של המתלונן, נשך עובד שהיה במקום, דחף את המתלונן וגרר אותו, יחד עם זאת במהלך המאבק המתלונן דחף את הנאשם, והמתלונן ועובדו אף הלכו אחרי הנאשם. בית משפט השלום בראשון לציון קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה למספר חודשי מאסר שניתן לרצותם בעבודות שירות וגזר על הנאשם חודש מאסר לריצוי בעבודות שירות וענישה נלוות, לאחר ששקל, בין היתר, את עברו הפלילי שאינו מכביד ואינו באלימות, מצוקתו הכלכלית בה היה נתון בעת האירוע, חלופה הזמן, היות האירוע לא מתוכנן והפגיעה הייתה ברף הנמוך. ערעור שהגיש הנאשם התקבל בחלקו ובוטל רכיב המאסר שנגזר על הנאשם, בעיקר לאור התנהלותו של המתלונן ותרומתו בהסלמת האירוע.

עוד נתתי דעתי לפסיקה נוספת שהוגשה על ידי הצדדים שלא מצאתיה רלוונטית דיה בנסיבותיה (ת"פ (קריית) 61273-06-15 **מדינת ישראל נ' סעיד** (10.1.2017); ת"פ (ראשל"צ) 18256-07-16 **מדינת ישראל נ' לביא** (2.10.2017); ת"פ (רמלה) 11051-01-16 **משטרת ישראל נ' אלוחידי** (12.9.2017); ת"פ (רמלה) 59454-02-16 **מדינת ישראל נ' בטשוילי** (15.3.2017); רע"פ 493/20 **שרים נ' מדינת ישראל** (8.3.2020), ורע"פ 3589/14 **לוזון נ' מדינת ישראל** (10.6.2014)).

25. במקרה דנן, כפי שעלה בפירוט בהכרעת הדין, בין הנאשם למתלונן התגלע ויכוח ביום האירוע לאחר שהמתלונן ביקש מאחד מעובדיו של הנאשם להשתמש בשקית לפינוי אשפה של הנאשם. עובד של הנאשם

התקשר ודיווח לו על כך, אז הגיע הנאשם אל הבית ופנה למתלונן כדי להבהיר לו שהוא אוסר עליו להשתמש בצידו שלו. ברקע לאירוע עמד מקרה קודם בו סבר הנאשם כי המתלונן עשה שימוש בכבל מאריך שלו, שאותו ניסה לנכס לעצמו. המתלונן סינן קללה לעבר הנאשם בתגובה לדבריו, תקף אותו הנאשם במהלומות חוזרות ונישנות בראשו, אותן תיאר המתלונן בעדותו, כמהלומות קשות, שבשלן הוא נותר המום וחסר יכולת תגובה. חרף זאת המשיך הנאשם והיכה את המתלונן, בעוד האחרון זועק "סליחה, סליחה" ונותר ללא תגובה, עד אשר נזעקו למקום עובדיו של הנאשם שהגנו על המתלונן בגופם. אלמלא כן, נשאלת השאלה איך ומתי היה מפסיק הנאשם להכות את המתלונן.

26. כתוצאה מהאלימות שהפגין הנאשם כלפי המתלונן נגרמו לאחרון מספר חבלות בפניו, לרבות חתך עם דימום פעיל מעל עין שמאל. בהחלט ניכר היה בעדותו, כי האירוע טלטל את המתלונן רגשית, פגע בביטחונו האישי, בכבודו ובערכו העצמי, עד כדי כעס על כך שהוא לא הגן על עצמו.

27. האירוע מלמד כי הנאשם איבד את עשתונותיו בשל ויכוח פעוט בשל עניין של מה בכך, ובזעמו תקף את המתלונן במהלומות בראשו ללא רחם ובחוסר רסן. אם לא די בכך, הנאשם "הרהיב עוז" ואיים על המתלונן כי הוא "ישחט אותו" אם יעז להזמין משטרה. לכן במעשיו פגע הנאשם בערכים המוגנים במידה לא מבוטלת.

28. בשקלול מעשי הנאשם בנסיבותיהם, ולאחר שעיינתי בפסיקה הנוהגת, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם **נע בין 4 חודשי מאסר שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.**

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה

29. הנאשם הורשע לאחר שכפר במיוחס לו, ובהכרעת הדין קבעתי כי הוא טען בכזבשתקף את המתלונן לשם הגנה עצמית בטענה, שהופרכה, כי הלה איים עליו באמצעות גרזן. ניהול המשפט אינו עומד לחובתו של הנאשם, אך מנגד מובן שהוא לא זכאי להקלה השמורה למי שהודו במיוחס להם. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו וזו כמובן זכותו לדבוק בחפותו, אך הוא לא הביע כל אמפתיה מינימלית שמתחייבת ולו ביחס לחבלות שנגרמו למתלונן.

30. משקל מסוים לחומרה יש לעברו הפלילי של הנאשם, שאף שהוא עבר ישן, הוא כולל 4 הרשעות קודמות רלוונטיות בין השנים 1989 בהיותו חייל (אז נדון למאסר קצר), ועד 2013 בגין מספר עבירות תקיפה, תקיפה הגורמת חבלה של ממש ואיומים.

31. מנגד נתתי דעתי לנסיבותיו האישיות של הנאשם, העוסק במקצועו כקבלן בנייה מזה שנים, הוא נשוי ואב לשני ילדים קטינים צעירים, ונדע כי הוא נקלע לקשיים כלכליים בניהול עסקו.

32. התפרצות הזעם והאלימות שהפגין הנאשם באירוע והאיום הקשה שהשמיע כלפיו גם לאחר שהמתלונן נמלט מהזירה, בשילוב עם הרשעותיו, הגם שהן ישנות, לצד העדר נטילת אחריות למעשיו, והיות שהוא לא עבר הליך טיפולי כלשהו, אומרת דרשני בשאלת הסיכון להתלקחות אלימה דומה מצדו בעתיד. במכלול השיקולים הללו, הגעתי למסקנה כי יש להטיל על הנאשם עונש מאסר ארוך בעבודות שירות, ובכך יבואו לידי ביטוי עקרונות הגמול וההרתעה.

33. אלא מאי? השאלה הנשאלת היא, מה משמעות המניעות של המאשימה לעתור למאסר, בגזירת העונש על הנאשם. מתן משקל מכריע למניעות זו יוביל לענישה חריגה וקיצונית לקולה מהעונש המתחייב בענייננו, היות שאין במאסר מותנה בצירוף של"צ, עונש הולם המשרת את עקרונות הענישה. עם זאת, לכשלים בהתנהלות המאשימה (בהצעתה לסיים את ההליך בהסדר מותנה אל מול דרישתה לעונש מאסר, וללא אזהרה על כך מבעוד מועד), יש השלכה על גזירת עונש מתון יותר מהראוי לו, כמצוות סעיף 40(9) לחוק העונשין, המחייב התייחסות ל"התנהגות רשויות אכיפת החוק".

34. מכל הטעמים לעיל מצאתי לגזור את עונשו של הנאשם בחלקו התחתון של מתחם העונש ההולם, אם כי לא ברצפתי.

נוכח כל האמור לעיל החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 5 חודשים שירוצה בעבודות שירות.

בהתאם לחוות דעת הממונה על עבודות השירות, הנאשם יתייצב לריצוי עונשו ביום 18.10.2022 בשעה 8:00 ביחידת ברקאי, שירות בתי הסוהר, ברח' לוחמי בית"ר 6, ברמלה.

ב. מאסר מותנה למשך 6 חודשים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג פשע למשך 3 שנים, מיום סיום ריצוי עבודות השירות.

ג. מאסר מותנה למשך 3 חודשים, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירת אלימות מסוג עוון, לרבות עבירת איומים למשך 3 שנים, מיום סיום ריצוי עבודות השירות.

ד. הנאשם ישלם פיצוי למתלונן בסך ₪ 3,000 ב- 5 תשלומים חודשיים, רצופים ושווים החל מיום 1.11.2022. לא ישלם הנאשם תשלום מבין התשלומים תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

הפיצוי יועברו למתלונן בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט בתוך 7 ימים. כן תעדכן

המאשימה את המתלונן בתוצאות גזר הדין.

הובהרה לנאשם חובתו לשתף פעולה באופן מלא עם הממונה על עבודות השירות, תוך הקפדה על קיום ההוראות והכללים, אחרת הוא יהיה צפוי להפקעת המאסר בעבודות השירות וירצה את יתרת עונשו במאסר מאחורי סורג ובריח.

ניתן צו כללי להשמדת מוצגים.

זכות ערעור לבית המשפט מחוזי מרכז-לוד בתוך 45 ימים.

המזכירות תשלח עותק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות.

ניתן היום, כ"א תמוז תשפ"ב, 20 יולי 2022, במעמד הנוכחים: ב"כ המאשימה עו"ד קובי לן, עו"ד מורן בן דוד, הנאשם וב"כ עו"ד מירב נוסבוים מהסנגוריה הציבורית.

[1] חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, ס"ח 43.